

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-443/15

David L. Parris

v.

Trinity College Dublin a další

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Labour Court)

„Řízení o předběžné otázce – Rovné zacházení v zaměstnání a povolání – Směrnice 2000/78/ES – Článek 2 – Zákaz diskriminace na základě sexuální orientace a věku – Vnitrostátní důchodový systém – Vypáčení pozůstalostní dávky registrovanému partnerovi – Podmínka – Uzavření partnerství před dosažením šedesáti let věku účastníka uvedeného systému – Registrované partnerství – Nemožnost uzavření v dotyčném členském státě před rokem 2010 – Prokázaný trvalý vztah – Článek 6 odst. 2 – Odůvodnění nerovného zacházení na základě věku“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 24. listopadu 2016

1. *Sociální politika — Rovné zacházení v zaměstnání a povolání — Směrnice 2000/78/ES — Oblast působnosti — Vnitrostátní důchodový systém upravující vyplácení pozůstalostního důchodu manželovi či registrovanému partnerovi účastníka systému — Zahrnutí — Podmínky*

(Článek 157 SFEU; směrnice Rady 2000/78)

2. *Sociální politika — Rovné zacházení v zaměstnání a povolání — Směrnice 2000/78/ES — Zákaz diskriminace na základě sexuální orientace — Pozůstalostní důchod přiznávaný v rámci systému oborového zaopatření — Vnitrostátní právní úprava podmiňující nárok pozůstalých registrovaných partnerů účastníků systému na takový důchod uzavřením registrovaného partnerství před tím, než tento účastník dosáhne věku 60 let — Vnitrostátní právo, které neumožňovalo účastníkovi systému uzavřít registrované partnerství před dosažením této věkové hranice — Neexistence diskriminace*

(Směrnice Rady 2000/78, článek 2)

3. *Sociální politika — Rovné zacházení v zaměstnání a povolání — Směrnice 2000/78/ES — Zákaz diskriminace na základě věku — Pozůstalostní důchod přiznávaný v rámci systému oborového zaopatření — Vnitrostátní právní úprava podmiňující nárok pozůstalých registrovaných partnerů účastníků systému na takový důchod uzavřením registrovaného partnerství před tím, než tento účastník dosáhne věku 60 let — Vnitrostátní právo, které neumožňovalo účastníkovi systému uzavřít registrované partnerství před dosažením této věkové hranice — Neexistence diskriminace — Možnost členských států stanovit pro systémy sociálního zabezpečení v zaměstnání věkové hranice pro přijetí nebo pro nárok na dávky v důchodu či invaliditě*

(Směrnice Rady 2000/78, článek 2 a čl. 6 odst. 2)

4. *Sociální politika — Rovné zacházení v zaměstnání a povolání — Směrnice 2000/78 — Zákaz diskriminace na základě sexuální orientace v kombinaci s věkem — Pozůstalostní důchod přiznávaný v rámci systému oborového zaopatření — Vnitrostátní právní úprava podmiňující nárok pozůstalých registrovaných partnerů účastníků systému na takový důchod uzavřením registrovaného partnerství před tím, než tento účastník dosáhne věku 60 let — Vnitrostátní právo, které neumožňovalo účastníkovi systému uzavřít registrované partnerství před dosažením této věkové hranice — Neexistence diskriminace*

(Směrnice Rady 2000/78, články 1 a 2 a čl. 6 odst. 2)

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 33–40)

2. Článek 2 směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, která v rámci systému oborového zaopatření podmiňuje nárok pozůstalých registrovaných partnerů účastníků systému na pozůstalostní důchod uzavřením registrovaného partnerství před tím, než účastník dosáhne věku 60 let, když vnitrostátní právo neumožňovalo dotyčnému účastníkovi uzavřít registrované partnerství před dosažením této věkové hranice, nepředstavuje diskriminaci na základě sexuální orientace.

Členské státy se totiž mohou podle svého uvážení rozhodnout, zda pro osoby stejného pohlaví upraví, či nikoli manželství nebo nějakou alternativní formu právního uznání jejich vztahu, jakož i případně určit datum, od kterého takové manželství či taková alternativní forma budou vyvolávat účinky.

Unijní právo a především směrnice 2000/78 neukládá členskému státu povinnost, aby před nabytím účinnosti zákona o registrovaném partnerství upravil manželství či nějakou formu registrovaného partnerství pro osoby stejného pohlaví ani aby stanovil, že zákon o registrovaném partnerství, jakož i ustanovení přijatá k provedení tohoto zákona působí zpětně, ani to, aby pro pozůstalostní důchod upravil přechodná opatření pro páry stejného pohlaví, u nichž účastník systému již dosáhl k datu nabytí účinnosti uvedeného zákona věku 60 let.

(viz body 59, 60, 62, výrok 1)

3. Článek 2 a čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, která v rámci systému oborového zaopatření podmiňuje nárok pozůstalých registrovaných partnerů účastníků systému na pozůstalostní důchod uzavřením registrovaného partnerství před tím, než účastník dosáhne věku 60 let, když vnitrostátní právo neumožňovalo dotyčnému účastníkovi uzavřít registrované partnerství před dosažením této věkové hranice, nepředstavuje diskriminaci na základě věku.

Taková právní úprava totiž zachází s účastníky, kteří uzavřeli manželství nebo registrované partnerství po dosažení šedesáti let věku, méně příznivě než s těmi, kteří uzavřeli manželství či takové partnerství před dosažením věku 60 let, a zavádí tak rozdílné zacházení přímo založené na kritériu věku.

Uvedená právní úprava však stanoví věkovou hranici pro nárok na důchod, a spadá tedy pod čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78.

V tomto ohledu uvedené ustanovení váže nabytí nároku na pozůstalostní důchod na podmínku, aby účastník systému uzavřel manželství nebo registrované partnerství před dovršením věku 60 let, takže tím pouze upravuje věkovou hranici pro vznik nároku na tento důchod. Jinými slovy, vnitrostátní právní úprava stanoví věk pro vznik nároku na pozůstalostní důchod plynoucí z daného důchodového systému.

(viz body 67, 68, 74, 75, 78, výrok 2)

4. Článek 2 a čl. 6 odst. 2 směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musejí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní právní úprava, která v rámci systému oborového zaopatření podmiňuje nárok pozůstalých registrovaných partnerů účastníků systému na pozůstalostní důchod uzavřením registrovaného partnerství před tím, než účastník dosáhne věku 60 let, když vnitrostátní právo neumožňovalo dotyčnému účastníkovi uzavřít registrované partnerství před dosažením této věkové hranice, nemůže založit diskriminaci na základě sexuální orientace ve spojení s věkem, když uvedená právní úprava nezakládá diskriminaci ani na základě sexuální orientace, ani na základě věku, pokud jsou posuzovány samostatně.

V této souvislosti platí, že diskriminace může být sice založena na více důvodech uvedených v článku 1 směrnice 2000/78, avšak neexistuje žádná nová kategorie diskriminace plynoucí z kombinace více těchto důvodů, jako je sexuální orientace a věk, kterou by bylo možné konstatovat, pokud by nebyla zjištěna diskriminace na základě uvedených důvodů posuzovaných samostatně.

(viz body 80, 82, výrok 3)